

LIETUVOS RESPUBLIKOS KONKURENCIJOS TARYBA

Biudžetinė įstaiga, Jogailos g. 14, LT-01116 Vilnius, tel. (8 5) 212 6492, faks. (8 5) 212 6492, el. p. taryba@kt.gov.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188668192

Lietuvos Respublikos Seimo
Posėdžių sekretariatui
Gedimino pr. 53, LT-01109 Vilnius
El. p. possek@lrs.lt

2013-06-27 Nr. (1.20-22) 6V-

Kopija:

Darbo partijos frakcijai
El. p. dpf@lrs.lt
Faks. (8 5) 239 6812

Frakcijai „Drąsos kelias“

Frakcijai „Tvarka ir teisingumas“
El. p. frakcijaTT@lrs.lt
Faks. (8 5) 239 6750

Liberalų sąjūdžio frakcijai
El. p. liberalai@lrs.lt
Faks. (8 5) 239 6348

Lietuvos lenkų rinkimų akcijos frakcijai

Lietuvos socialdemokratų partijos frakcijai
El. p. lsdpf@lrs.lt

Mišriai seimo narių grupei
Faks. (8 5) 239 6037

Tėvynės sąjungos – Lietuvos krikščionių demokratų frakcijai
Faks. (8 5) 239 6539

Seimo nariui Remigijui Šimašiui
El. p. remigijus.simasius@lrs.lt

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS KONKURENCIJOS ĮSTATYMO 13, 33 IR 39 STRAIPSNŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIIP-732(2)

Lietuvos Respublikos konkurencijos taryba (toliau – Konkurencijos taryba) susipažino su 2013 m. birželio 26 d. Lietuvos Respublikos Seimo (toliau – Seimas) Ekonomikos komiteto pateiktu Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo (Žin., 1999, Nr. 30-856; 2012, Nr. 42-2041) (toliau – Konkurencijos įstatymas) 13, 33 ir 39 straipsnių pakeitimo įstatymo projektu Nr. XIIP-732(2) (toliau – Projektas). Projektu yra siūloma iš esmės pakeisti Konkurencijos tarybos skiriamų baudų už Konkurencijos įstatymo (ir Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo) pažeidimus mokėjimo į valstybės biudžetą tvarką ir terminus.

Projektu siūloma nustatyti, kad tais atvejais, kai ūkio subjektas, kuriam Konkurencijos taryba nutarimu paskyrė piniginę baudą, apskundžia šį nutarimą teismui, šis ūkio subjektas neturi pareigos mokėti baudos tol, kol neįsiteisės teismo sprendimas. Įsiteisėjus teismo sprendimui bauda turi būti sumokėta per 3 mėnesius, jei teismas nenustatytų ilgesnio jos sumokėjimo termino.

Konkurencijos taryba nesutinka su šiais Projekte numatytais 33 ir 39 straipsnio pakeitimais dėl toliau nurodytų priežasčių.

1. Dėl būtinybės išsamiai įvertinti Projektu siūlomus pakeitimus

Konkurencijos taryba atkreipia dėmesį į tai, kad Projektas siūlomo reglamentavimo pakeitimais ir tikslais, kiek tai susiję su ūkio subjektams skirtų baudų mokėjimo tvarkos pakeitimais, **yra iš esmės tapatus** Seime 2013 m. balandžio 25 d. užregistruotam Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo 33 straipsnio 3 dalies ir 39 straipsnio 1 dalies pakeitimo įstatymo **projektui Nr. XIIP-498 (toliau – Pirminis projektas)**. Pastebėtina, kad, atsižvelgusi į 2013 m. gegužės 15 d. Seimo Ekonomikos komiteto siūlymą, Seimo valdyba 2013 m. gegužės 24 d. sprendimu **Nr. SV-S-234** nutarė prašyti Lietuvos Respublikos Vyriausybės (toliau – Vyriausybė) pateikti Seimui išvadą dėl Pirminio projekto.

Lietuvos Respublikos ūkio ministerija, įvertinusi projektą Nr. XIIP-498 bei su juo susijusią informaciją parengė **Vyriausybės nutarimo projektą Nr. 13-1799-01¹**, kuriuo siūloma nepritarti minėtam projektui dėl to, kad toks **projektas sudaro prielaidas pažeidimus padariusiems ūkio subjektams išvengti atsakomybės**, piktnaudžiauti teise skusti Konkurencijos tarybos nutarimus, o **šiuo metu galiojantis reglamentavimas numato proporcingą ūkio subjektų interesu apsaugą**, nes ir šiuo metu yra galimybė įvertinus konkrečias aplinkybes baudos mokėjimą atidėti ar sustabdyti.

Konkurencijos taryba atkreipia dėmesį į Pirminio projekto svarstymo eigą:

- Dėl Pirminio projekto Seimas kreipėsi išvados į Vyriausybę (išvados projektas vis dar derinamas);
- Dėl Pirminio projekto reikšmingas išvadas pateikė Europos teisės departamentas prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos², Seimo kanceliarijos Teisės departamentas³, Konkurencijos taryba⁴. Šiose pastabose atkreipiamas dėmesys į tai, jog dėl Pirminio projekto nuostatų **gali kilti grėsmė veiksmingam Konkurencijos įstatymo (bei Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo) taikymui**.

Atsižvelgus į aukščiau nurodytas aplinkybes, manytina, kad ir 2013 m. birželio 26 d. Projektas Nr. XIIP-732(2) taip pat turi būti išsamiai įvertintas. Tai ypač aktualu dėl to, kad rengiant šį Projektą nebuvo atsižvelgta į dėl ankstesnio projekto gautas pastabas, o Seimo kanceliarijos Teisės departamentas savo jau minėtoje **išvadoje** dėl Pirminio projekto atkreipė dėmesį į tai, kad svarstant Projektą **reikėtų gauti tiek Vyriausybės išvadą, tiek Konkurencijos tarybos nuomonę**.

Minėtos aplinkybės leidžia teigti, jog **Projekto nuostatos gali sukelti itin neigiamas pasekmes konkurencijos politikos įgyvendinimui Lietuvoje**. Atsižvelgus į tai Seimo valdyba ir buvo prašiusi Vyriausybės pateikti išvadą dėl Pirminio projekto. Nepaisant to, Projektas, kuriame paliktos savo turiniu iš esmės tapačios nuostatos Pirminiam projektui, net nesulaukus Vyriausybės išvados, tačiau turint aiškias neigiamas išvadas iš keleto institucijų, yra teikiamas svarstyti Seimo plenarinėje sesijoje, net neįvertinus išvadose nurodomų Projekto keliamų grėsmių.

¹ http://www.lrs.lt/pls/proj/dokpaieska.showdoc_l?p_id=189028&p_query=&p_tr2=&p_org=&p_fix=n&p_gov=n

² http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_l?p_id=448756

³ http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_l?p_id=447661

⁴ http://www.lrs.lt/pls/proj/dokpaieska.showdoc_l?p_id=189439&p_query=&p_tr2=&p_org=&p_fix=n&p_gov=n

Taigi, apibendrinus šias aplinkybes, akivaizdu, jog **svarstyti Projekto Nr. XIIP-732(2)** priėmimo klausimą, nesulaukus kitų įstaigų išvadų bei nuodugnai neįvertinus visų galimų Projekto pasekmių ne tik ūkio subjektų interesams, bet ir viešajam interesui, **nėra objektyvių galimybių**.

Toliau šiame rašte yra pateikiamos Konkurencijos tarybos pastabos bei pasiūlymai dėl Projektu siūlomų pakeitimų neproporcingumo ir jų neigiamos įtakos tinkamam konkurencijos teisės normų įgyvendinimui, į kuriuos reikėtų atsižvelgti prieš sprendžiant klausimą dėl Projekto priėmimo, kad būtų išvengta situacijos, kai individualūs ūkio subjektų interesai yra nepagrįstai iškeliami aukščiau viešųjų interesų, įskaitant siekį saugoti konkurencijos laisvę ir vartotojų gerovę.

2. Dėl Projektu siekiamų tikslų ir Projekto poveikio Konkurencijos įstatymo įgyvendinimui

Aiškinamajame rašte nurodoma, kad Projekto tikslas – apsaugoti teisėtus ūkio subjektų, dėl kurių nėra priimto galutinio ir neskundžiamo teismo sprendimo, interesus ir nepagrįstai nesuvaržyti jų galimybių sėkmingai ir efektyviai vykdyti ūkinę-komercinę veiklą, konkuruoti su kitais ūkio subjektais, investuoti, plėstis bei siekti kitų verslo tikslų, taip pat panaikinti ūkio subjektų netikrumą dėl to, jog jiems gali būti paskirtos piniginės baudos už konkurencijos teisės pažeidimus, kurias vėliau teismas pripažins neegzistuojant arba ženkliai sumažins. Vis dėlto būtina atkreipti dėmesį į tai, kad ir šiuo metu egzistuojantis teisinis reguliavimas sudaro sąlygas atsižvelgti ir įvertinti į ūkio subjektų finansinę padėtį bei Konkurencijos tarybos skirtų baudų poveikį jų ūkinei-komercinei veiklai. Tuo tarpu siūlomas reglamentavimas gali lemti reikšmingas neigiamas pasekmes.

2.1. Esamas reglamentavimas

Šiuo metu Konkurencijos įstatymo ir Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo (toliau – ABTĮ) teisiniu reguliavimu skurta sistema sudaro sąlygas individualiai įvertinti kiekvieną konkretų atvejį dėl Konkurencijos tarybos paskirtos baudos poveikio ūkio subjekto finansinei bei ūkinei-komercinei veiklai. ABTĮ 71 straipsnis numato galimybę taikyti reikalavimo užtikrinimo priemonę ir sustabdyti Konkurencijos tarybos nutarimo dalies, kuria paskirtas baudos mokėjimas, vykdymą. Šiuo atveju baudos mokėjimo sustabdymo klausimą nagrinėja nešališkas arbitras – teismas, kuris įvertinęs ūkio subjektų finansinę padėtį ir kitas reikšmingas aplinkybes priima individualų sprendimą dėl paskirtos baudos mokėjimo sustabdymo reikalingumo ir pagrįstumo.

Dėl šiuo metu galiojančio teisinio reguliavimo yra pasisakęs ir Lietuvos Respublikos vyriausias administracinis teismas (toliau – LVAT). LVAT 2013 m. vasario 20 d. nutartimi administracinėje byloje Nr. AS⁴³⁸-241/2013 atsakydamas į prašymą kreiptis į Konstitucinį teismą su prašymu ištirti, ar Konkurencijos įstatymo 33 straipsnio 3 dalis neprieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijai, yra pabrėžęs „<...> teisėjų kolegijai nekyla abejonių dėl minėtosios normos konstitucingumo, nes, kaip minėta aukščiau, jos formuluotė, jog skundo padavimas nesustabdo Konkurencijos tarybos nutarimų vykdymo, taigi skundo padavimas neturi suspensyvinio efekto, savaime nėra ydinga, kadangi toje pačioje normoje teismui yra palikta galimybė nuspręsti kitaip, kuria konkrečioje byloje teismas, visapusiškai įvertinęs byloje pateiktą duomenų visetą, ir pasinaudojo.“

Kita vertus, jeigu iš tiesų, paskirta bauda sudaro sunkią finansinę naštą ir ūkio subjektui yra nepataisomai ribojamos galimybės veikti rinkoje (pavyzdžiui, įmonė susidurtų su likvidumo problemomis), teisės aktai sudaro galimybes kreiptis ne tik į teismą, tačiau ir į Konkurencijos tarybą su prašymu atidėti baudos mokėjimo terminą.

Konkurencijos įstatymo 39 straipsnio 2 ir 3 dalys taip pat numato galimybę ūkio subjektams, kurie negali laiku įvykdyti Konkurencijos tarybos nutarime nustatytų įpareigojimų, įskaitant ir baudos mokėjimą, kreiptis dėl įpareigojimų vykdymo termino atidėjimo. Vadovaujantis Konkurencijos įstatymo 39 straipsnio 2 dalimi Konkurencijos taryba konkrečiu atveju įvertina reikšmingas situacijos aplinkybes bei ūkio subjekto finansinę padėtį ir priima individualų sprendimą, ar yra teisinga ir pagrįsta atidėti paskirtos baudos mokėjimą.

Taigi, ir šiuo metu numatytas teisinis reguliavimas leidžia tinkamai ir visapusiškai kiekvienu konkrečiu atveju įvertinti Konkurencijos tarybos paskirtų baudų poveikį ūkio subjektų finansinėms ir sėkmingos ūkinės-komercinės veiklos galimybėms, ir esant teisėtam bei pagrįstam pagrindui atidėti ar sustabdyti paskirtos baudos mokėjimą.

2.2. Tikėtinos neigiamos pasekmės priėmus Projektą

Atkreipiame dėmesį, kad Projektu siūlomas baudų už konkurencijos teisės pažeidimus reglamentavimas, gali turėti reikšmingų neigiamų pasekmių Konkurencijos įstatymo taikymo veiksmingumui, teismų sistemos veiklai bei valstybės biudžetui, kurios nebūtinai gali pateisinamos Konkurencijos įstatymą pažeidusių ūkio subjektų individualia nauda, kurią jiems suteiktų Projektas. Konkrečios dėl Projekto priėmimo galinčios atsirasti neigiamos pasekmės pateikiamos žemiau.

1) Individualaus ūkio subjektų finansinės padėties vertinimo atsisakymas

Priėmus siūlomas Konkurencijos įstatymo pataisas, konkrečios aplinkybės, ar paskirta bauda iš tiesų nepataisomai riboja ūkio subjektų galimybes veikti rinkoje ir blogina jų finansinę padėtį, nebūtų įvertinamos. Ūkio subjektams visais atvejais būtų sudarytos galimybės tam tikrą laikotarpį išvengti paskirtos baudos mokėjimo nepriklausomai nuo to, ar iš tikrųjų toks baudos mokėjimo sustabdymas yra pagrįstas ir reikalingas.

2) Žala valstybės biudžetui

Projektu siūlomi pakeitimai sukurtų situaciją, kai konkurencijos teisės pažeidimą padarę ūkio subjektai bylinėjimosi teisme laikotarpiu, kuris paprastai trunka bent metus, galėtų išvengti paskirtos baudos mokėjimo ir galėtų nevaržomai naudotis baudos mokėjimui skirtomis lėšomis. Tokia situacija iš esmės reiškia, kad ūkio subjektai naudotųsi beprocente valstybės paskola. Konkurencijos tarybos nutarimo, įskaitant ir baudos paskyrimo, teisėtumą patvirtinus teismams, ūkio subjektai būtų gavę nepagrįstą naudą, nes Konkurencijos tarybos nutarimu pripažinti padarę konkurencijos teisės pažeidimą nevaržomai naudojosi ir disponavo baudos mokėjimui skirtomis lėšomis. Taigi, Projektu siūlomi pakeitimai turėtų neigiamų pasekmių ir valstybės biudžetui.

3) Paskatų nepagrįstam bylinėjimuisi sukūrimas

Siūlomas Konkurencijos tarybos paskirtų baudų mokėjimo reglamentavimas paskatintų ūkio subjektus skusti Konkurencijos tarybos nutarimus ne dėl to, kad jie siektų apginti savo teises teisme, bet vien dėl to, kad sustabdytų baudos mokėjimą neapibrėžtam laikotarpiui kol trukėtų ginčo nagrinėjimas teisme. Be to, siūloma sistema sudarytų paskatas ūkio subjektams, apskundusiems Konkurencijos tarybos nutarimus, kiek įmanoma ilgiau tęsti teismo procesą, nes taip galėtų atitolinti baudos mokėjimą. Tokiu būdu būtų ne tik iškreipta teisės skusti Konkurencijos tarybos nutarimus teismui prasmė bei paskirtis, tačiau kiltų rizika, jog iš viso nebus pritaikyta atsakomybė už Konkurencijos įstatymo pažeidimus. Sustabdžius baudos mokėjimą ūkio subjektas turėtų palankias sąlygas apskritai baudos išvengti, pavyzdžiui, gavęs naudą iš įstatymo pažeidimo turėtų pakankamai laiko visai nutraukti savo veiklą.

4) Išaugęs darbo krūvis teismams

Kadangi siūlomu reguliavimu mažinamas poreikis ūkio subjektams realiai įsivertinti savo galimybes apskundus Konkurencijos tarybos nutarimą laimėti bylą ir sudaromos paskatos bylinėtis teisme, padidėjęs skundų dėl Konkurencijos tarybos nutarimų skaičius neabejotinai turėtų poveikį ir teismų veiklos veiksmingumui. Šiuo metu galiojančios ABTĮ nuostatos užtikrina, kad teismas, įvertinęs kiekvieno individualaus atvejo aplinkybes, per vieną dieną, priima sprendimą dėl prašymo taikyti reikalavimo užtikrinimo priemones ir sustabdyti paskirtos baudos vykdymą, tačiau Projektu siūlomais pakeitimais būtų atisakyta tokio teisinio reguliavimo. Ūkio subjektai būtų skatinami visais atvejais, net ir tada, kai Konkurencijos tarybos nutarimu pripažintas Konkurencijos teisės pažeidimas yra akivaizdus, skusti visą Konkurencijos tarybos nutarimą. Padidėjęs skundų dėl Konkurencijos tarybos nutarimų skaičius nulemtų didesnę bylų skaičių teismuose, kas padidintų teismų darbo krūvį.

Taigi, vien ūkio subjektų patiriamos neigiamos pasekmės dėl skirtos baudos už nustatytą Konkurencijos įstatymo pažeidimą sumokėjimo (pavyzdžiui, tai, kad negali šių lėšų investuoti į savo veiklą ar kitaip panaudoti), **negali būti laikoma pakankama priežastimi sudaryti sąlygas reikšmingai pasilengvinti atsakomybę už padarytą pažeidimą arba apskritai išvengti baudos.** Priešingai, Projektu siūlomi pakeitimai gali sukelti neigiamą poveikį veiksmingam Konkurencijos įstatymo (bei Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo) įgyvendinimui bei neužtikrinti baudos paskyrimu siekiamų tikslų, skatinti teismų sistemos veiklą apsunkinantį bylinėjimąsi teisme.

3. Informacija apie Konkurencijos tarybos paskirtų baudų sumažinimą ir panaikinimą

Kaip viena iš priežasčių, paskatinusių Projekto rengimą, Aiškinamajame rašte nurodoma tai, kad teismai ženkliai sumažina Konkurencijos tarybos ūkio subjektams paskirtas baudas. Kaip pavyzdžiai nurodomi keli LVAT sprendimai. Vis dėlto svarstant Projekto tikslingumą, be jau minėtų aplinkybių, susijusių su bendrais atsakomybės taikymo principais, taip pat reikėtų atsižvelgti ir į tai, kad keli nurodyti pavyzdžiai taip pat nepagrindžia Projekte numatyto reglamentavimo būtinybės.

Pirmiausiai pastebėtina, kad tais atvejais, kai teismo sprendimu sumažinama Konkurencijos tarybos paskirta bauda, bet kuriuo atveju išlieka patvirtinta Konkurencijos tarybos išvada, kad Konkurencijos įstatymo pažeidimas buvo padarytas. Pritarus Projektu siūlomiems pakeitimams, tais atvejais, kai Konkurencijos tarybos nutarimas ir juo paskirtos baudos yra patvirtinamos teismų sprendimais, kaip minėta, būtų padaroma ir žala valstybės biudžetui.

Paminėtina, kad teismo sprendimų, kuriais būtų iš esmės panaikintas Konkurencijos tarybos nutarimas, kuriuo skirtos baudos ūkio subjektams, per pastaruosius metus buvo tik keli lyginant su bendru Konkurencijos tarybos priimtų nutarimų, taip pat ir su teismuose nagrinėtų bylų skaičiumi.

2011 - 2012 m. bylų dėl Konkurencijos tarybos nutarimų, kuriais ūkio subjektams buvo skirtos baudos už Konkurencijos įstatymo pažeidimus, statistika

	Iš viso teismuose išnagrinėta Nutarimų (ūkio subjektų) skaičius	Nepakeistas Nutarimų (ūkio subjektų) skaičius	Sumažinta bauda Nutarimų (ūkio subjektų) skaičius	Panaikinta bauda Nutarimų (ūkio subjektų) skaičius
2011	5 nutarimai (36 ūkio subjektai)	3 nutarimai (30 ūkio subjektų)	2 nutarimai (6 ūkio subjektai)	–
2012	11 nutarimų (26 ūkio subjektai)	3 nutarimai (4 ūkio subjektai)	6 nutarimai (19 ūkio subjektų)	2 nutarimai (3 ūkio subjektai)
Iš viso	16 nutarimų (62 ūkio subjektai)	6 nutarimai (34 ūkio subjektai)	8 nutarimai (25 ūkio subjektai)	2 nutarimai (3 ūkio subjektai)

Informacija parengta pagal Konkurencijos tarybos veiklos ataskaitos duomenis⁵

Atkreiptinas dėmesys ir į tai, kad Aiškinamajame rašte nurodyti baudų sumažinimo atvejai yra nevisiškai tiksliai pateikti. Pirma, Aiškinamajame rašte nurodomos tik bylos, kuriose teismai sumažino Konkurencijos tarybos paskirtas baudas. Antra, pateiktuose baudų mažinimo atvejuose yra netikslumų dėl baudos sumažinimo dydžio, pavyzdžiui, LVAT 2012 m. lapkričio 27 d. nutartimi administracinėje byloje Nr. A⁸²²-3003/2012 sumažino Konkurencijos tarybos paskirtą 86 400 Lt baudą iki 72 000 Lt, t. y. ne 27 proc., bet mažesniu dydžiu (apie 17 proc.) ir kt. Vertinant Konkurencijos tarybos nutarimais paskirtų baudų visumą, pasakytina, kad teismai dažniausiai tik santykinai nedideliais dydžiais mažina Konkurencijos tarybos skirtas baudas, pavyzdžiui, 2011 m. teismų išnagrinėtose bylose Konkurencijos tarybos baudų dydis buvo sumažintas vidutiniškai apie 4 proc., o 2012 m. – 18 proc. Kita vertus, kaip matyti iš lentelėje pateiktos informacijos, tik keli Konkurencijos tarybos nutarimai apskritai buvo panaikinti. Taigi darytina išvada, kad Konkurencijos tarybos skiriamos baudos iš esmės būna pagrįstos ir tinkamos, todėl **Konkurencijos tarybos**

⁵ Žr. Konkurencijos tarybos 2011 m. veiklos ataskaitas, 9 priedas, http://kt.gov.lt/veikla/2011_3_lt.pdf ; Konkurencijos tarybos 2012 m. veiklos ataskaita, 10 priedas, http://kt.gov.lt/veikla/2012_1_lt.pdf

nutarimų apskundimo ir jų nagrinėjimo teismuose rezultatų duomenys nepatvirtina, kad egzistuoja objektyvus poreikis iš esmės keisti baudų sumokėjimo tvarką.

Kita vertus nėra tikslu ir teigti, kad pagrindą Įstatymo projektui sudaro tai, jog Konkurencijos tarybos skiriamos baudos didėja, nes Konkurencijos taryba baudas skiria vadovaudamasi Konkurencijos įstatyme bei 2012 m. sausio 18 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 64 (Žin., 2012, Nr. 12-511) patvirtintame Baudų, skiriamų už Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo pažeidimus, dydžio nustatymo tvarkos apraše nustatytais baudų dydžio nustatymo principais ir jis niekada neviršija Konkurencijos įstatyme nustatytos 10 proc. bendrųjų metinių pajamų ribos. Tai pat svarbu atkreipti dėmesį ir į tai, kad paprastai didesnės baudos yra skiriamos už pavojingesnius pažeidimus (pavyzdžiui, ilgai trunkančius konkurentų susitarimus dėl kainų, kurie pažeidžia ne tik Konkurencijos įstatymą, tačiau ir Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo konkurencijos taisyklės). Atitinkamai poreikis priimti Projektą, lengvinantį ūkio subjektų atsakomybės sąlygas, negali būti grindžiamas tuo, jog yra skiriamos, projekto rengėjų nuomone, didesnės baudos.

Įvertinus aukščiau pateiktus argumentus pasakytina, kad Aiškinamajame rašte pateikta informacija nepagrindžia poreikio priimti Projektu siūlomus pakeitimus.

4. Dėl kitų valstybių teisinio reglamentavimo taikymo praktikos

Aiškinamajame rašte taip pat remiamasi kelių kaimyninių valstybių, t.y. Latvijos, Estijos bei Rusijos, teisinio reglamentavimo praktika konkurencijos teisės institucijų paskirtų baudų mokėjimo atvejais. Aiškinamajame rašte teigiama, kas minėtose valstybėse ūkio subjektai, kurie skundžia teismams konkurencijos institucijų priimtus sprendimus, neprivalo mokėti tokiais sprendimais paskirtų baudų tol, kol teismas byloje nepriima galutinio sprendimo, kuriuo sprendžiamas ir baudos klausimas. Vis dėlto šių trijų valstybių praktika nesudaro pagrindo teigti, kad Projektu siūlomas teisinis reglamentavimas yra neabejotinai būtinas ir tinkamas Lietuvos teisinei sistemai. Pavyzdžiui, Rusija nėra Europos Sąjungos narė, todėl jos teisinis reguliavimas nėra savaime tinkamas Lietuvoje, nes Lietuvos Respublikos teisinė sistema yra suderinta su Europos Sąjungos. Kita vertus, Latvijoje ir Estijoje taip pat gali egzistuoti reikšmingų reglamentavimo skirtumų, kurie gali pateisinti baudos sustabdymo sumokėjimą, išvengiant nepagrįsto atsakomybės už konkurencijos teisės pažeidimus palengvinimo (pavyzdžiui, Estijoje už konkurencijos teisės pažeidimus yra numatyta baudžiamoji atsakomybė).

Atkreiptinas dėmesys, kad yra **nemažai Europos Sąjungos valstybių narių, kurių įstatymai numato analogišką teisinį reglamentavimą kaip ir šiuo metu galiojantis Lietuvoje.** Pavyzdžiui, Belgijos, Danijos, Prancūzijos, Graikijos, Vengrijos, Italijos, Rumunijos teisės aktai įtvirtina, kad skundų dėl konkurencijos institucijų sprendimų pateikimas, nestabdo šių Konkurencijos institucijų sprendimų, įskaitant ir paskirtų baudų mokėjimą, vykdymo.

Paminėtina, kad Europos Komisijos už Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 101 ir 102 straipsnių pažeidimus skiriamos baudos taip pat turi būti sumokėtos per tris mėnesius nuo baudos paskyrimo, o **skundo dėl Europos Komisijos sprendimo padavimas Europos Sąjungos Teisingumo teismui nesustabdo ūkio subjektų pareigos mokėti šias baudas.** Pažymėtina, kad Europos Komisija atideda baudos mokėjimą, jeigu ūkio subjektai sutinka mokėti palūkanas nuo paskirtos baudos dydžio arba pateikia banko garantiją. Ši Europos Komisijos praktika dėl palūkanų mokėjimo buvo patvirtinta dar 1983 m. spalio 25 d. Teisingumo Teismo sprendimu byloje Nr. 107/82 *Allgemeine Elektrizitäts-Gesellschaft AEG-Telefunken AG prieš Europos Bendrijų Komisiją*.

Ypač atkreiptinas dėmesys ir į Vokietijoje numatytą teisinį reguliavimą, kad ūkio subjektai, pripažinti padarę konkurencijos teisės pažeidimą, paskirtas baudas gali sumokėti įsiteisėjus galutiniam teismo sprendimui, tačiau laikotarpiu, kuriuo bauda nėra sumokėta, yra skaičiuojamos palūkanos. Vokietijos įstatymo prieš konkurencijos ribojimus (vok. *Gesetz gegen Wettbewerbsbeschränkungen*) 81 straipsnio 6 dalis numato, kad juridiniai asmenys ir asociacijos moka palūkanas nuo už konkurencijos teisės pažeidimus paskirtos baudos. Palūkanos pradedamos skaičiuoti po dviejų savaičių po to, kai priimamas sprendimas skirti baudą, ir palūkanų skaičiavimui tiesiogiai taikomos Vokietijos civilinio kodekso nuostatos. Taigi, laikotarpiu nuo konkurencijos institucijos baudos paskyrimo iki galutinio teismo sprendimo įsiteisėjimo ar kitos dienos, kai ūkio

subjektas nusprendžia sumokėti paskirtą baudą, yra skaičiuojamos palūkanos nuo paskirtos baudos dydžio.

Pažymime, kad toks teisinis reguliavimas Vokietijoje buvo nustatytas 2005 m., įvertinus tai, kad tvarka, kuri numatė, jog apskundus Vokietijos konkurencijos institucijos sprendimą paskirtos baudos mokėjimas buvo sustabdomas, sudarė sąlygas ūkio subjektams gauti nepagrįstos naudos ir skatino skųsti konkurencijos institucijos sprendimus⁶. Vien tik pateikus skundą dėl konkurencijos institucijos sprendimo, kuriuo skirtos baudos, baudų mokėjimas būdavo sustabdomas, o teismui patvirtinus konkurencijos institucijos sprendimo teisėtumą, savo skundus, kuriais ginčijamas baudos dydis, ūkio subjektai atsiimdavo. Pažymėtina, kad tokio teisinio reguliavimo tinkamumą patvirtino Vokietijos Federalinis Konstitucinis Teismas⁷, išaiškinęs, kad palūkanos už konkurencijos teisės pažeidimus nepažeidžia Vokietijos Konstitucijos ir neprieštarauja nei lygiateisiškumo principui, nei veiksmingos teisinės apsaugos principui.

Vokietijos praktikos pavyzdys patvirtina tai, kad aukščiau **šiam rašte nurodytos neigiamos Projekto pasekmės yra labai tikėtinos, todėl privalo būti įvertintos prieš priimant Projektą.**

Taigi, kaip matyti iš šių bei kitų pateiktų paaiškinimų, ir Konkurencijos įstatymo atveju yra svarbu numatyti priemones, kad ūkio subjektai neturėtų galimybių nepagrįstai pasilengvinti atsakomybės ar net jos visai išvengti už padarytus Konkurencijos įstatymo (ir Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo) pažeidimus, kurie gali pasireikšti ir neigiamomis pasekmėmis vartotojams. Tuo atveju, jeigu vis tik egzistuoja poreikis tobulinti galiojantį baudų už Konkurencijos įstatymo pažeidimus reglamentavimą, Konkurencijos taryba siūlytų nepriimti Projekto, bet jį tobulinti, kad būtų išvengta aukščiau nurodytų neigiamų pasekmių ir rizikų.

Pirmininkas

Šarūnas Keserauskas

---

⁶ Žr. Vokietijos konkurencijos institucijos pranešimą spaudai http://www.bundeskartellamt.de/wEnglisch/News/press/2013_01_22.php

⁷ Žr. 2012 m. gruodžio 19 d. Vokietijos Federalinio Konstitucinio Teismo sprendimą byloje Nr. 1 BvL 18/11 http://www.bundesverfassungsgericht.de/entscheidungen/Is20121219_1bvl001811.html ir Teismo pranešimą spaudai <http://www.bundesverfassungsgericht.de/pressemitteilungen/bvg13-005.html>

Giedrė Jarmalytė, tel. (8 5) 231 2546, el. p. giedre.jarmalyte@kt.gov.lt